

กระบวนการทางการเมืองต่อการผลักดันข้อกำหนดกรุงเทพและการนำข้อกำหนดกรุงเทพไปปฏิบัติ

Political Processes Regarding Mobilization for the Bangkok Rules and Their Implementation

มยุรี เกลี้ยงกลาง¹, รศ.ดร. สมิหรา จิตตลดากร², รศ.ดร. กฤษณา ไวกสารวจ³, รศ.ดร. ศรีสมบัติ โชคประจักษ์⁴

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรีปริญญาตรีบัณฑิต, ^{2,3,4}ที่ปรึกษา

E-mail address: newcherry2@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อ (1) ศึกษากระบวนการทางการเมืองในการผลักดันข้อกำหนดกรุงเทพพบว่าข้อกำหนดกรุงเทพเกิดจากโครงการกำลังใจและผลักดันเข้าสู่เวทีโลก ต่อสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรฐานที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำความผิดที่เป็นหญิง หรือข้อกำหนดกรุงเทพ จากที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยที่ 65 (2) การศึกษากระบวนการนำข้อกำหนดกรุงเทพไปปฏิบัติพบว่าสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับที่บ้าน สถานที่การรับตัวเป็นสัดส่วนชัดเจน ได้รับความรู้ในการดูแลตัวเอง การตรวจสุขภาพทั่วไป ไม่ใส่เครื่องพันธนาการกับผู้ตั้งครรภ์และหลังคลอด มีสถานที่ไว้ประกอบพิธีทางศาสนา และได้รับการเตรียมพร้อมก่อนปล่อยตัว และ (3) การศึกษาปัญหาและอุปสรรคการนำข้อกำหนดกรุงเทพไปปฏิบัติพบว่ามีปัญหาด้านอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่และการสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ ความรู้ความเข้าใจความสำคัญของข้อกำหนดกรุงเทพ แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่ ปัญหาด้านสถานที่และบุคลากร ปัญหาความต้องการความแตกต่างและปัญหาการเลือกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง

คำสำคัญ: กระบวนการทางการเมือง, ข้อกำหนดกรุงเทพ, การนำนโยบายไปปฏิบัติ

ABSTRACT

In this dissertation, the researcher examines the following: (1) In respect to the political processes involved in the mobilization of the Bangkok Rules, it was found that the Bangkok Rules originated with a project for improving the treatment of female prisoners (Kamlang Chai Project). The project was broached in the world forum provided by the 65th annual session of the General Assembly of the United Nations (2010) under the rubric of the United Nations Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-custodial Measures for Women Prisoners (the Bangkok Rules). (2) The researcher found that the implementation process of the Bangkok Rules in the Thai environment was more or less the same as what was stipulated in the UN rules. The area for receiving inmates was clearly delineated. Self-care knowledge was provided. General health checking was provided. No fetters and handcuffs were used for pregnant inmates and for postpartum prisoners. Facilities for personal worshipping were

provided. Pre-release preparations were made for female inmates. (3) Problems and obstacles encountered in the implementation of the Bangkok Rules were as follows: It was found that problems involved the aspects of the workforce of officials and support lent by various agencies in addition to severe lacunae in knowledge and understanding of the importance of the Bangkok Rules and poor motivation on the part of officials. Problems were also generated by the sites of incarceration and the behaviors of custodial officials. Another problem was the needs to accommodate differences between prisoners, as well as the problem of the practice of discrimination against female inmates.

Keywords: Political Processes, Bangkok Rules, Implementation

บทนำ

กรมราชทัณฑ์ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรม มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามคำพิพากษา และคำสั่งของผู้มีอำนาจตามกฎหมายลักษณะการปฏิบัติงาน ด้านการลงโทษ การควบคุมผู้ต้องขังมิให้หลบหนี การให้การศึกษอบรมฝึกวิชาชีพ การสงเคราะห์และปลดปล่อยผู้ต้องขัง เพื่อให้สามารถกลับตนเป็นพลเมืองดีหลังจากพ้นโทษไปแล้ว การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังจึงมีลักษณะผสมผสานระหว่างการใช้เรือนจำและทัณฑสถาน เพื่อคุมขัง และควบคุมไม่ให้หลบหนีกับหลักการใช้เรือนจำและทัณฑสถาน เพื่อการแก้ไขพฤติกรรมของผู้ต้องขัง โดยใช้มาตรการควบคุม และผ่อนคลายการควบคุม เพื่อประสิทธิภาพต่อการลงโทษ และการแก้ไขปรับปรุงสภาพจิตใจผู้ขังให้สอดคล้องกับกฎหมายและหลักการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเป็นรายบุคคล และหลักการเคารพตนเอง

สำหรับประเทศไทย ในฐานะที่เป็นประเทศที่ผลักดันให้เกิดข้อกำหนดกรุงเทพ จึงต้องแสวงหาบทบาทในการขับเคลื่อนข้อกำหนดกรุงเทพให้เป็น

ยอมรับของประเทศต่างๆและควรที่จะเป็นประเทศตัวอย่างในการพยายามในการขับเคลื่อนข้อกำหนดกรุงเทพ โดยผ่านหน่วยงานต่างๆ เช่น กระทรวงยุติธรรม ศาลยุติธรรม สถาบันTIP และกรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการที่จะทำให้การปฏิบัติตามข้อกำหนดกรุงเทพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ประสบกับปัญหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ต้องขังภายในเรือนจำอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความแออัดยัดเยียดในเรือนจำ ทำให้ ต้องดัดแปลงใช้อาคารสถานที่อื่นๆ ที่มีอยู่ในเรือนจำ เช่น โรงงาน เรือนพยาบาลเป็นเรือนนอนผู้ต้องขังจำนวนมากต้องว่างงานเนื่องจากไม่มีสถานที่ฝึกงาน และงานเพียงพอที่จะจ่ายให้ ทำให้ผู้ต้องขังคิดฟุ้งซ่านและคิดแหกหักเรือนจำ อันเป็นกรณีที่เกิดขึ้นอยู่เป็นระยะๆ นับตั้งแต่ช่วงต้นปี 2555 เป็นต้นมา ในภาวะเช่นนี้ เจ้าหน้าที่เรือนจำไม่สามารถดูแลผู้ต้องขังได้ทั่วถึง รวมทั้งไม่สามารถจะปฏิบัติต่อผู้ต้องขังได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากสถานที่แออัดและอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอและไม่

สัดส่วนกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น (นัทธี จิตสว่าง, 2555, หน้า 3)

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การจำแนกประเภทเรือนจำของประเทศไทยนั้นยังไม่เกิดความชัดเจน เพื่อให้มีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในต้นแบบที่แตกต่าง ทำให้เรือนจำทั่วไปมีต้นแบบและวิธีปฏิบัติที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะขององค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่ต้องการให้มีระบบเรือนจำที่แตกต่างกัน เพื่อเปิดโอกาสให้มีการคุมขังผู้ต้องขังแต่ละประเภทตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ต้องขังในเรื่องต่างๆ ทั้งนี้เพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์ของการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้สามารถกลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคม โดยไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ได้รับการยืนยันจากรายงานการวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพยุทธศาสตร์ของกรมราชทัณฑ์ (วรเดช จันทรศร และคณะ, 2557, หน้า 13) ซึ่งยังเห็นว่าอุปสรรคที่สำคัญที่จะดำเนินการพัฒนาตามยุทธศาสตร์กรมราชทัณฑ์ส่วนหนึ่งคือ การปรับปรุงโครงสร้างของเรือนจำ ให้มีมาตรฐานที่สมบูรณ์แบบและมีที่ตั้งที่เหมาะสม การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการควบคุมผู้ต้องขัง ข้อจำกัดของสภาพทางกายภาพของเรือนจำที่เป็นอยู่ และจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งการดำเนินการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารการควบคุมผู้ต้องขังที่ทำได้ไม่เต็มที่ การควบคุมผู้ต้องขังมิให้หลบหนี นับว่าเป็นงานหลักของเรือนจำที่ไม่อาจปฏิเสธการรับตัวผู้ต้องขังไว้ในความควบคุมได้ แม้ว่าเรือนจำจะมี

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่หรือสถานที่ควบคุมไม่เพียงพอก็ตาม และจะต้องปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ถูกต้อง แม่นตรง จะเกิดความผิดพลาดไม่ได้ เช่น การรับหมายศาล การคำนวณวันพ้นโทษ การลดวันต้องโทษ การประหารชีวิตนักโทษเด็ดขาด จึงจำเป็นต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญและประสบการณ์เฉพาะทาง

ในห้วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ได้เกิดปรากฏการณ์ผู้ต้องขังหญิงมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและมีอัตราการเพิ่มขึ้นที่มากกว่าอัตราการเพิ่มของผู้ต้องขังชาย จึงทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานเรือนจำด้านต่าง ๆ อาทิเช่น เรือนจำมีจำนวนไม่เพียงพอ มีเด็กติดผู้ต้องขังหญิงที่เป็นประชากรแฝงเพิ่มมากขึ้นรวมถึงประเด็นเรื่องการออกแบบเรือนจำที่ไม่ได้ออกแบบมาเพื่อรองรับผู้ต้องขังหญิง ปัญหาสภาพแวดล้อมหรือวิธีปฏิบัติที่เป็นต้นต่อการสนองธรรมชาติของผู้หญิงไม่เหมาะสมหรือถูกละเลย (Gender sensitive issues) ฯลฯ เป็นต้น (กระทรวงการต่างประเทศ, 2554, หน้า12)

ในปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่และแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด จากอดีตประสบความสำเร็จในการผลักดันข้อกำหนดกรุงเทพไปปรับใช้ในทางปฏิบัติ สะท้อนให้เห็นจากการที่ทัณฑสถานต่างๆในประเทศไทย ได้ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เห็นเป็นรูปธรรม โดยสรุปได้อย่างน้อย 7 ประการ ได้แก่

1. การตรวจค้นร่างกายผู้ต้องขังหญิง ได้ปรับปรุงขึ้น โดยมีการเตรียมพื้นที่เฉพาะ ให้มีความ

2. การปรับปรุงการเยี่ยมของญาติ โดยอ้างอิงข้อกำหนดที่ 28 ในข้อกำหนดกรุงเทพ ระบุว่าจะต้องเปิดกว้างให้ผู้ต้องขังได้รับการเยี่ยมจากแม่หรือบุตร

3. การดูแลบุตรของผู้ต้องขังและการดูแลสุขภาพ อนุญาตให้บุตรของผู้ต้องขังที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปีสามารถเข้ามาอาศัยอยู่ร่วมกับแม่ภายในทัณฑสถานได้

4. การปรับปรุงด้านกายภาพของทัณฑสถานต่างๆ กรมราชทัณฑ์ ได้จัดสรรงบประมาณ เพื่อการพัฒนาโครงสร้างทางกายภาพของทัณฑสถาน

5. การให้โอกาสฝึกทักษะและเสริมสร้างความรู้ เพื่อเตรียมการนำข้อกำหนดกรุงเทพไปปรับใช้ทัณฑสถานต่างๆ ของไทยได้ปรับปรุงกิจกรรมและโครงการต่างๆ

6. การปรับปรุงข้อบังคับและบทลงโทษของทัณฑสถาน

7. การปรับปรุงห้องพยาบาลและการดูแลสุขภาพ เพื่อให้การดูแลผู้ต้องขังหญิงมีแนวทางสอดคล้องกับข้อกำหนดกรุงเทพอย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ ยังมีมาตรการปลุกย่อย ที่งานราชทัณฑ์ของไทยได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อกำหนดกรุงเทพไปบ้างแล้ว ได้แก่ การจำแนกประเภทของผู้ต้องขัง การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงที่เป็นชาวต่างชาติ และการใช้มาตรการอื่นๆ ที่มีใช้การคุมขัง ซึ่งประเด็นนี้ถือว่ามีค่าความสำคัญมาก

อย่างไรก็ตามปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนข้อกำหนดกรุงเทพ ก็คือทรัพยากรบุคคลซึ่งต้องจัดวางคนให้เหมาะสม และพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องและเป็นกรอบการปรับเปลี่ยนทัศนคติและ

ความตระหนักในปัญหาของผู้ต้องขังหญิง ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาระบบการราชทัณฑ์ไทยเข้าสู่มาตรฐานสากล คือข้อกำหนดของสหประชาชาติได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในข้อกำหนดกรุงเทพ ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่เกิดจากการผลักดันของประเทศไทย จนสามารถก้าวไปสู่การยอมรับของสหประชาชาติได้นั่นเอง

ดังนั้นการพัฒนารูปแบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในข้อกำหนดกรุงเทพ ในประเทศไทยจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่เอื้ออำนวยให้การควบคุมการอบรมและฝึกวิชาชีพผู้กระทำผิดให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับเรือนจำควรมีโครงสร้างที่เหมาะสม ซึ่งการออกแบบ ก่อสร้างเรือนจำนั้นเป็นหัวใจของการบริหาร งานเรือนจำ เพราะหากมีรูปแบบของเรือนจำที่ดี ก็เท่ากับมีโครงสร้างการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ดีด้วยเช่นกัน

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าควรได้มีการศึกษาการพัฒนารูปแบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในข้อกำหนดกรุงเทพ ในประเทศไทยที่สอดคล้องกับสภาพสังคมไทย สามารถจัดประเภทเรือนจำได้ตามวัตถุประสงค์และมีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่สอดคล้องกับหลักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา ซึ่งจะเป็นการพัฒนาาระบบราชทัณฑ์ให้เป็นมาตรฐานสากล และนำไปสู่การแก้ปัญหาการบริหารงานเรือนจำในระยะยาวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการทางการเมืองในการผลักดันข้อกำหนดกรุงเทพ

2. เพื่อศึกษากระบวนการนำข้อกำหนด
กรุงเทพไปปฏิบัติ

3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการนำ
ข้อกำหนดกรุงเทพ ไปปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mix method) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ร่วมกัน สำหรับในการวิจัยเชิงคุณภาพใช้ การวิจัยเอกสาร (Document research) และการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูล หลัก (Key information) และในการวิจัยเชิงปริมาณใช้ การสำรวจ (Survey research) กับประชากรที่เป็น ผู้ต้องขังหญิง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.การเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์แบบต่อหน้ากับผู้ให้สัมภาษณ์ (face-to-face interaction) ในรูปของการสนทนากระตุ้นให้เกิดการถกเถียงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้ได้ คำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ พร้อมทั้งสังเกต ท่าทางของผู้ตอบและสภาพแวดล้อม รวมทั้ง บรรยากาศของสถานที่สัมภาษณ์อีกด้วย

2.การเก็บข้อมูลแบบสอบถามเก็บรวบรวม แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้ต้องขัง ทั้งหมด 400 ชุด ผู้วิจัยเก็บและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การศึกษา

1.ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์ จำนวน 11 คน

2.ผู้ถูกควบคุมตัวในเรือนจำจังหวัด พระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์และ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาโดย

1. แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง (structured interview) เพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์กับผู้ให้ ข้อมูลหลัก

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปประวัติภูมิหลัง ของผู้ตอบ แบบสอบถามได้แก่ อายุ ระดับการศึกษาก่อนต้องโทษ ศาสนาที่ทำนับถือ อาชีพก่อนต้องโทษ ขณะกระทำ ความผิดพักอาศัยอยู่กับใคร มีครอบครัว หรือมีเด็กติดตามหรือไม่

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ต้องขังหญิงต่อการนำข้อกำหนดกรุงเทพ(Bangkok Rules) มาใช้ใน ประเทศไทย ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณ ค่า

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และความต้องการของผู้ต้องขังหญิงในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นคำถาม ปลายเปิด (Open-ended question)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1.การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ ข้อมูลใช้การตีความหรือการแปลความจากบท สัมภาษณ์ เพื่อตอบคำถามการวิจัย

2.การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อ

วิเคราะห์ค่าทางสถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขที่สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try-out) ผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลางที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามในภาพรวมและรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) มากกว่า 0.7 ถือได้ว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความน่าเชื่อถือซึ่งจากเครื่องมือการวิจัยนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.821

ผลการวิจัย

1.กระบวนการทางการเมืองในการผลักดันข้อกำหนดกรุงเทพ

การศึกษากระบวนการทางการเมืองต่อการผลักดันข้อกำหนดกรุงเทพ ภายใต้ข้อคำถามที่ว่า มีกระบวนการผลักดันข้อกำหนดกรุงเทพอย่างไรนั้นสรุปกระบวนการทางการเมืองในแต่ละมิติได้ดังนี้

1.มติเชิงสถาบัน การยอมรับ หลักสากล (UN) ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติ ต่อผู้ต้องขัง (United Nations Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners) ค.ศ. 1957 ได้กล่าวถึงบริบทของการใช้ชีวิตของผู้ต้องขังในเรือนจำ ที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของกฎหมาย สังคม และภูมิลาเนาถิ่นฐานของผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องขังทุกคนอย่างมีมนุษยธรรม รวมถึงเคารพศักดิ์ศรีความ

แตกต่างของความเป็นมนุษย์ โดยไม่สามารถละเลยไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น สิทธิผู้ต้องขังในฐานะที่เป็นมนุษย์และพลเมืองของประเทศ จึงมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกับพลเมืองทั่วไป รัฐจึงต้องกำหนดกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครอง โดยเฉพาะสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่มีอยู่อันล่วงละเมิด รัฐธรรมนูญปี 2540 การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (กองนิติกร กรมราชทัณฑ์, 2542, หน้า 1-3) แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 นั้นให้ยึดถือกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด โดยทางรัฐบาลได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน อันประกอบด้วยผู้แทนจากทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ศาล อัยการ ตำรวจ ทนาย ราชทัณฑ์ ให้ทำหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริงและสภาพปัญหา เพื่อนำมาจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมราชทัณฑ์ กลุ่มเป้าหมายสำคัญ “ผู้ต้องขัง” โดยเฉพาะผู้ต้องขังหญิง การใช้เครื่องพันธนาการ ต้องพิจารณาใช้ด้วยความจำเป็นธรรม มีการแยกประเภทผู้กระทำ ผิด มีเหตุผลความจำเป็นที่เหมาะสม ต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ วัฒนธรรมประเพณี ที่เกี่ยวกับรูปแบบของมาตรการลงโทษระดับกลาง ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานราชทัณฑ์ มีรูปแบบดังนี้ได้แก่ การกักขังที่บ้าน บ้านกึ่งวิถี (Halfway house) เพื่อกำหนดเป็นแนวทางสู่การปฏิบัติของราชทัณฑ์และสื่อมวลชน (ภาพยนตร์) ซึ่งเป็นการ

สะท้อนภาพลักษณ์ถึงความไม่ตระหนักว่าผู้ต้องขังหญิงที่มาจากพื้นฐานทางศาสนาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีความต้องการที่แตกต่างกันด้วย

2. มิติทางการเมือง (content)

กฎหมายระหว่างประเทศ (สิทธิมนุษยชน) ประเทศไทย ได้มีการพัฒนากฎหมายในทางราชทัณฑ์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลโดยเฉพาะเรื่องการเอาใจใส่ปรับปรุงมาตรฐานความเป็นอยู่ของผู้ต้องขัง การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในฐานะเพื่อนมนุษย์และนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาสิทธิผู้ต้องขังของไทยได้เป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้ต้องขังหญิงได้มีโอกาสเข้าถึงอาหาร การอนามัย การศึกษา การฝึกอบรม และโอกาสในการทำงานและความจำเป็นอื่นๆ

ความต่อเนื่อง (โครงการกำลังใจ) ข้อกำหนดกรุงเทพ ฉบับนี้ถือเป็นข้อกำหนดฉบับแรกของสหประชาชาติที่กำหนดแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำซึ่งสามารถใช้อ้างอิงในการปรับปรุงกฎหมายภายใน/กฎระเบียบด้านราชทัณฑ์ที่เกี่ยวกับผู้ต้องขังหญิงในประเทศต่าง ๆ ในโอกาสต่อไป ถือเป็นบทบาทเชิงรุกที่สำคัญของไทยในการส่งเสริมให้มีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระบบยุติธรรมทางอาญาของผู้ต้องขังหญิงและบุตรติดผู้ต้องขังหญิงทั่วโลก ตามคำมั่นด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยได้ให้ไว้กับประชาคมโลก อีกทั้งยังเป็นการเทิดพระเกียรติพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ในฐานะที่ทรงเป็นผู้ริเริ่มโครงการ ELFI และทรงทุ่มเทพระวิริยะอุตสาหะจนประสบความสำเร็จในการสนับสนุนให้ข้อกำหนดกรุงเทพ ได้รับการยอมรับในเวทีสหประชาชาติในที่สุด

2. กระบวนการนำข้อกำหนดกรุงเทพไปปฏิบัติ การนำข้อกำหนดกรุงเทพไปปฏิบัติสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

มิติองค์กร พบว่า จำนวนองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการนำข้อกำหนดกรุงเทพมาใช้ขององค์กรภาครัฐ พบว่ามีการดำเนินการนำข้อกำหนดกรุงเทพเข้ามาใช้ในเรือนจำ พบว่าเรือนจำได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น การตรวจค้นผู้ต้องขัง การดูแลเด็กติดผู้ต้องขัง อนามัยแม่และเด็ก การเยี่ยมญาติ สภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ โอกาสในการได้รับการฝึกอบรมและพัฒนา วินัยและการลงโทษทางวินัย สถานพยาบาลและการรักษาพยาบาล

ความรู้/ ความสามารถในการนำข้อกำหนดกรุงเทพไปปฏิบัติพบว่าในเบื้องต้นของการนำข้อกำหนดกรุงเทพไปปฏิบัตินั้น องค์กรภาครัฐ ได้พยายามปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติข้อกำหนดกรุงเทพให้มากที่สุดเท่าที่จะปฏิบัติได้ซึ่งสะท้อนได้จากความพอใจของผู้ต้องขังที่ได้รับผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง แต่ยังมีบางประการที่ยังมีอุปสรรคในการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านความไม่เหมาะสมของสถานที่ ปัญหาด้านกายภาพความต้องการที่แตกต่างกันของผู้ต้องขังชายหญิง ปัญหาเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างมาก

สถานะทางอำนาจพบว่าข้อกำหนดฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้เป็นบรรทัดฐานระหว่างประเทศในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง สำหรับเรือนจำเป็นการเฉพาะ อาทิ เรื่องสุขอนามัย ความเปราะบางของ

TCI กลุ่มที่ 2 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำ การดูแลเด็กติดผู้ต้องขัง ฯลฯ โดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น 4 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อกำหนดทั่วไป (Rules of General Application) ส่วนที่ 2 ข้อกำหนดที่ใช้สำหรับผู้ต้องขังลักษณะพิเศษ (Rules Applicable to Special Categories) ส่วนที่ 3 มาตรการที่ไม่ใช่การคุมขัง (Non-custodial Measures) และส่วนที่ 4 การวิจัย การวางแผน การประเมินผล และการสร้างความตระหนักแก่สาธารณชน (Research, Planning, Evaluation and Public Awareness Raising)

การปฏิบัติตามข้อกำหนดกรุงเทพมหานครว่า ด้านนโยบายเรือนจำมีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับสภาพแวดล้อมภายนอก มีการจัดสถานที่ให้เหมาะสมและใกล้เคียงกับสภาพแวดล้อมภายนอกมากที่สุด ด้านการรับ – ลงทะเบียนมีสถานที่เฉพาะสำหรับการรับตัวซึ่งดำเนินการตามมาตรการการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังใหม่ ที่เรือนจำกำหนด มีสถานที่เฉพาะสำหรับผู้ต้องขังหญิง แยกเป็นสัดส่วนชัดเจน ด้านสุขอนามัยได้รับความรู้ในการดูแลตัวเองซึ่งเรือนจำได้ดำเนินการดูแลด้านสุขภาพ อนามัย แก่ผู้ต้องขังครอบคลุมในทุกๆ ด้าน มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน มีการรักษาพยาบาล มีหน่วยบริการสุขภาพ ให้บริการรักษาในเบื้องต้น ด้านความมั่นคงปลอดภัย มีการนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับได้รับการตรวจสุขภาพทั่วไป เรือนจำได้ดำเนินการตามข้อกำหนดในส่วนการให้บริการสุขภาพในเบื้องต้นซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการด้านสุขภาพในเบื้องต้นนั้นได้รับการฝึกอบรมเป็นการเฉพาะ ด้านการติดต่อโลกภายนอก มีการนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับหากมีปัญหาท่าน

สามารถแจ้งเจ้าหน้าที่ได้ ซึ่งข้อกำหนดได้กำหนดแนวทางปฏิบัติต้องมีกิจกรรมเพื่อเป็นการสนับสนุนให้ผู้ต้องขังสามารถติดต่อกับบุคคลภายนอกได้อย่างสม่ำเสมอ ด้านการจำแนกและปฏิบัติ มีการนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับท่านที่กำลังเจ็บท้องกำลังคลอด และหลังคลอดไม่ถูกใส่เครื่องพันธนาการ ซึ่งผู้ต้องขังหญิงทุกคนจะได้รับการจำแนกตามลักษณะรายบุคคล และมีการปฏิบัติเฉพาะต่อผู้ต้องขังหญิงแต่ละคนตามความสามารถที่พึงกระทำได้ให้มากที่สุด ด้านผู้ต้องขังลักษณะพิเศษ มีการนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับมีสถานที่ไว้ประกอบพิธีทางศาสนา ตามข้อกำหนดที่กำหนดไว้กับผู้ต้องขังลักษณะพิเศษประกอบด้วย ชาวต่างชาติ ชนกลุ่มน้อย ผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา และผู้ที่นับถือศาสนาต่างกัน ในเบื้องต้นได้จัดทำสถานที่เพื่อประกอบพิธีทางศาสนาให้กับบุคคลที่นับถือศาสนาต่างกันไว้ ด้านผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์ มีการนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับท่านที่มีลูกติดแม่มาจะมีห้องสำหรับเลี้ยงลูก โดยการจัดห้อง สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมและเพียงพอ ต่อผู้ต้องขังหญิงตั้งครรภ์และเด็กติดผู้ต้องขัง โดยแยกสถานที่ชัดเจน ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย มีการนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับได้รับการเตรียมพร้อมก่อนปล่อยตัว โดยให้เข้าอบรมโครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย มีแนวทางปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยที่ชัดเจน มีการประสานหน่วยงานภายนอกในการดูแลผู้ต้องขังก่อนปล่อย

3. ปัญหาและอุปสรรคการนำข้อกำหนดกรุงเทพ ไปปฏิบัติมีติดด้านปัจเจกชนพบว่าประเด็นปัญหาหลักๆ ได้แก่

1). อัตรากำลังเจ้าหน้าที่และการสนับสนุน จากฝ่ายต่างๆ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์นับเป็น ปัญหาสำคัญของราชทัณฑ์ไทย ขณะที่จำนวนเรือนจำ ก็เพิ่มขึ้นจาก 125 แห่ง เป็น 143 แห่ง แต่อัตรากำลัง เจ้าหน้าที่ที่ยังคงเดิม จนทำให้เรือนจำต่างๆ ต้อง ประสบกับปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ อย่างหนัก แม้จะมีการบรรจุพนักงานราชการเข้ามา เสริม แต่ก็มีข้อจำกัดด้านกฎหมายที่ไม่สามารถ ปฏิบัติงานในเรือนจำได้เต็มรูปแบบดังเช่นข้าราชการ ดังนั้น ภายในเรือนจำต่างๆ จะเห็นเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานควบคุมผู้ต้องขังอยู่ในแดนต่างๆ น้อย มากเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง แต่ละแดนจะมี ผู้ต้องขังอยู่นับพันคนแต่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอยู่ลึบ กว่าคนเช่นเดียวกับในแดนหญิง ซึ่งมีเจ้าหน้าที่อยู่ใน สัดส่วนดังกล่าวเช่นกัน

2). ความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของ ข้อกำหนดกรุงเทพมหานครนับเป็นปัจจัยที่สำคัญในการที่จะ นำไปสู่ความสนใจและมุ่งมั่น ทুমเทในการทำงานเพื่อ ขับเคลื่อนข้อกำหนดกรุงเทพ รวมไปถึง การปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อผู้ต้องขัง และมีทัศนคติว่าไม่ ควรทำอะไรกับผู้ต้องขังมากเพราะไม่เกิดผลต่อการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแต่ประการใด แต่กลับจะเป็น การเพิ่มภาระให้กับเจ้าหน้าที่ ทัศนคติดังกล่าวจะ ปราบกฏให้เห็นในความคิดของเจ้าหน้าที่หญิงและชาย รุ่นเก่าๆ ที่ทำงานใกล้ชิดและคลุกคลีกับผู้ต้องขังมา นาน แม้จะไม่ต่อต้านโครงการแต่ก็ไม่สนใจ ไม่ สนับสนุน และไม่มุ่งมั่นแต่จะทำงานไปตามหน้าที่หรือ ทำให้อ่านๆ ไปวันๆ โดยไม่สนใจต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น จากการดำเนินงาน ทัศนคติของเจ้าหน้าที่อาจปรับเปลี่ยน

ไปได้หากเจ้าหน้าที่ได้มีความรู้ ความเข้าใจ ในแนวคิด และหลักการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงตาม มาตรฐานของข้อกำหนดกรุงเทพ นอกจากนี้ยังอาจ กล่าวได้ว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความ เข้าใจ หรือรู้จักข้อกำหนดกรุงเทพ ทำให้ขาดการ สนับสนุน และความมุ่งมั่นในการ ดังนั้น การให้ ความรู้ ความเข้าใจและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและ ประโยชน์ของการปฏิบัติตามข้อกำหนดกรุงเทพ จึง เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

3). แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่เรือนจำในการ ขับเคลื่อนงานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง นับเป็นสิ่ง สำคัญอีกเรื่องหนึ่ง เพราะหากเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มี สิ่งจูงใจที่ดี สอดคล้องกับความต้องการแล้วจะทำให้ การขับเคลื่อนไปสู่ข้อกำหนดกรุงเทพเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ ไม่ใช่เป็นเพียงการทำงานตามหน้าที่ใน ระบบราชการ ทั้งนี้เพราะการขาดแคลนอัตรากำลัง ทำให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต้องทำงานอย่างหนัก นอกจากนี้ยังเป็นการทำงานที่จำเจทำให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์บางส่วนเป็นการทำงานตาม หน้าที่ให้เสร็จภารกิจไปในแต่ละวัน การเปลี่ยนแปลง และปรับบทบาทในการทำงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ จะต้องอาศัยแรงจูงใจเป็นพิเศษที่จะทำให้เห็นว่าการ ทำงานดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาราชทัณฑ์ สู่มาตรฐานสากล เป็นเกียรติและศักดิ์ศรีของ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติทุกคน ผู้ที่ได้ทุ่มเททำงานดังกล่าวนี้ ก็จะได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสมเพื่อเป็นแรงจูงใจใน การทุ่มเททำงาน การส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม พัฒนาคความรู้ การให้ทุนการศึกษาหรือฝึกอบรม หรือ

การไปศึกษาดูงาน เป็นต้น โดยสิ่งจูงใจในแต่ละแห่ง แต่ละบุคคล จะมีความแตกต่างกันไป

4.) ปัญหาด้านสถานที่คุมขัง และบุคลากร ปัญหาที่พบนั้นองค์การภาครัฐ (กรมราชทัณฑ์) มีปัญหาในด้านความแออัดยัดเยียดในเรือนจำ สถานการณ์และบรรยากาศของเรือนจำ อัตรากำลังเจ้าหน้าที่และการสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ ความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของ ข้อกำหนดนครุงเทพและแรงจูงใจของเจ้าหน้าที่เรือนจำ ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ถือเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำข้อกำหนดนครุงเทพไปปฏิบัติเป็น อย่างมาก

5.) ปัญหาด้านความต้องการที่แตกต่างของผู้ต้องขังหญิงปัญหาด้านการไม่ตระหนักถึงความ ต้องการที่แตกต่างของผู้ต้องขังหญิงทำให้ผู้ต้องขัง หญิงส่วนใหญ่ขาด หรือได้รับบริการหรือสวัสดิการ พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับผู้หญิงทั่วไปไม่เพียงพอ ซึ่ง รวมถึงการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน ทั้งทางกายและ ทางจิต เนื่องจากระบบอนามัยและการดูแลสุขภาพ ของเรือนจำได้รับการออกแบบเพื่อผู้ชายและให้ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ชาย

6.) ปัญหาการเลือกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง ซึ่งนับเป็นการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชน ตักดีศรีความ เป็นมนุษย์ และสิทธิสตรี

แนวทางแก้ไขการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง ตามสิทธิของข้อกำหนดนครุงเทพ ในประเทศไทยพบว่าการ ดำเนินการตามข้อกำหนดนครุงเทพนั้นต้อง พิจารณาในภาพรวมของการปฏิบัติงานในเรือนจำ ด้วยเพื่อให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น เน้น

ระบบและกระบวนการในการทำงาน มีการปฏิบัติ อย่างต่อเนื่องยึดถือเป็นกิจวัตรประจำวันในการปฏิบัติ ของผู้ปฏิบัติงานมีการปลูกฝังทัศนคติของผู้ปฏิบัติงาน ที่ดี กระตุ้นให้เรือนจำดำเนินการเองตามสภาพ แวดล้อมที่แต่ละเรือนจำเป็นอยู่ ปลูกฝังวัฒนธรรม การปฏิบัติงานและให้เรือนจำนั้นๆ สามารถบริหารจัดการเองได้ภายใต้บริบทของเรือนจำที่เอื้อต่อการ ปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การนำข้อกำหนด นครุงเทพ “Bangkok Rules” ไปปฏิบัตินั้นพบว่ามีปัญหาต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ภาครัฐ ความพร้อมของบุคลากร สภาพแวดล้อมใน การดำเนินการซึ่งหากจะให้ประสบความสำเร็จนั้น ควรพิจารณาการจับกุมอาชญากรที่แท้จริงก่อนนำเข้า คุมขัง

2. ความพร้อมของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน เนื่องจากมีบุคลากรที่มีจำนวนจำกัดในการปฏิบัติ หน้าที่จึงทำให้การดำเนินงานตามข้อกำหนดนครุงเทพ นั้นต้องประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่ เกิดขึ้นจริงมากที่สุด

3. การขาดแคลนอัตรากำลังของบุคลากร ทัณฑสถาน

4. ข้อกำหนดนครุงเทพในบางข้อกำหนดมีความ ขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องกับหลักกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์

5. ผู้ต้องขังหญิงหรือผู้กระทำหญิงที่มีทัศนคติไม่ดีต่อการถูกคุมขังในเรือนจำมักจะร้องเรียนในเรื่องต่างๆ

6. การบริหารงานของราชทัณฑ์ให้เป็นไปตามข้อกำหนดกรุงเทพต้องได้รับการตรวจสอบจากองค์กรอิสระ ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังและมีความกดดันในการนำหลักไปปฏิบัติ

7. งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรกรมราชทัณฑ์และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องยังคงไม่เพียงพอ

8. การส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจหรือการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ในเรื่องของข้อกำหนดกรุงเทพยังไม่มีอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง จึงทำให้บุคลากรมีความสับสนในบางข้อที่กำหนดไว้

9. ควรจัดมีเครื่องสแกนร่างกายแบบเดินผ่านเพิ่มมากขึ้น เพื่อช่วยในการตรวจค้นตัวผู้ต้องขังและลดปัญหาการถูกร้องเรียนเรื่องการละเมิดสิทธิทางร่างกาย

10. กรมราชทัณฑ์ควรมีการประสานงานกับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ในการสร้างโรงพยาบาลในพื้นที่พิเศษที่เรือนจำ / ทัณฑ์สถานอยู่ในพื้นที่หลายแห่ง หรืออาจจัดตั้งเป็นโรงพยาบาลประจำเขตของราชทัณฑ์เป็นการเฉพาะ

11. การขอรับการสนับสนุนงบประมาณในด้านการรักษาสุขภาพของผู้ต้องขังจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

12. ควรมีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ บุคลากรของเรือนจำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

13. จัดทำค่าของงบประมาณเพื่อทำการปรับปรุงต่อเติมอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับข้อกำหนดกรุงเทพที่กำหนดไว้

14. ผู้บริหารเรือนจำให้ความสำคัญกับข้อกำหนดกรุงเทพโดยมีแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีการประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ และนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

15. ในการนำข้อกำหนดกรุงเทพไปปฏิบัตินั้น ควรมีการตั้งคณะทำงานเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดกรุงเทพไปปฏิบัติเพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและเข้าใจแนวทางการพัฒนา ซึ่งเป็นไปภายใต้เป้าหมายการพัฒนาในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบโดยนำหลักข้อกำหนดกรุงเทพนำไปปฏิบัติกับเรือนจำต่างๆ ในแต่ละภูมิภาค เพื่อนำผลการดำเนินงานประเมินความสำเร็จของการนำหลักข้อกำหนดกรุงเทพไปปฏิบัติ

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนจำต่างๆ ก่อนนำข้อกำหนดกรุงเทพนำไปปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

กรมราชทัณฑ์. (2524). ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของสหประชาชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์.

กระทรวงการต่างประเทศ. (2554). สัมภาษณ์สหประชาชาติสมัยที่ 65 รับรองร่างข้อมติเรื่อง ข้อกำหนดของสหประชาชาติสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำ และมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง. ค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2558 จาก <http://www.mfa.go.th/humanrights/news/1-la>

กลุ่มงานพัฒนาระบบทัณฑ์วิทยา สำนักงานวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม. (2553). ผลกระทบจากการถูกจำคุกของผู้ต้องขังหญิง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์.

โครงการกำลังใจ. (2554). ข้อกำหนดกรุงเทพฯ. ค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2558 จาก <http://www.kamlangjai.or.th/th/terms.php>

นันทิ จิตสว่าง. (2542). หลักทัณฑ์วิทยา กรุงเทพมหานคร: กรมราชทัณฑ์.

นันทิ จิตสว่าง. (2558). ความสอดคล้องในการปฏิบัติตามข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules): ความพยายามของเรือนจำในประเทศไทย.

วเรศ จันทรศร และคณะ. (2557). รายงานการวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพยุทธศาสตร์ของกรมราชทัณฑ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์.

สำนักงานกิจการยุติธรรม. (2554). ข้อกำหนดของสหประชาชาติสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิง ในเรือนจำ และมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง หรือข้อกำหนดกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: สำนักงานโครงการจัดทำข้อเสนอประเทศไทย กระทรวงยุติธรรม.

สำนักกิจการในพระตำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา, 2555. โครงการ

กำลังใจและโครงการในพระตำริพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา, สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม, ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ชั้น 8 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

Name: Pol.Lt. Mayulee kliaklang

Address: Police Special Branch Division, RARM INTRA 2/1; Bangkok, Thailand 10220

Education: Master of Art in Political, Ramkhamhaeng University

Work: Police Special Branch Division, Royal Thai Police Headquarters